

Katalog prava u sustavu socijalne skrbi za starije osobe.

U sustavu socijalne skrbi starija osoba može ostvariti pravo na naknade i pravo na usluge ukoliko udovoljava uvjetima iz Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ 157/13 i 152/14).

Naknade

Postupak:

Za priznavanje prava temeljem Zakona o socijalnoj skrbi potrebno se obratiti centru za socijalnu skrb na čijem području nadležnosti starija osoba ima prebivalište. Ukoliko osoba nema prebivalište u RH mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb prema mjestu boravišta u RH ako nema boravište onda je mjesno nadležan centar za socijalnu skrb prema mjestu posljednjeg prebivališta, odnosno boravišta u RH, ako nema ništa od navedenog onda je mjesno nadležan centar za socijalnu skrb prema mjestu na kojemu je nastao povod za vođenje postupka.

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi socijalne naknade se obračunavaju po dvije osnovice.

1. Visina zajamčene minimalne naknade utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na osnovicu na temelju koje se izračunava iznos zajamčene minimalne naknade koju svojom odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.
2. Visina ostalih novčanih davanja u socijalnoj skrbi utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na osnovicu za izračun iznosa drugih prava koju svojom odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.

Vrsta naknada:

- a) *Zajamčena minimalna naknada* – predviđena je za osobe koje nemaju sredstava za uzdržavanje do visine iznosa zajamčene minimalne naknade, a nisu ih u mogućnosti ostvariti radom, prodajom imovine, davanjem u zakup ili najam imovine, kao ni od obveznika uzdržavanja. Visina pomoći ovisi o broju članova kućanstva, starosnoj dobi, samohranosti. Iznos zajamčene minimalne naknade za kućanstvo ne može biti veći od bruto iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj. Zajamčena minimalna naknada priznaje se od dana podnošenja zahtjeva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, a isplaćuje se mjesečno.
- b) *Naknada za troškove stanovanja* (troškovi najamnine, komunalne naknade, električne energije, plina, grijanja, vode...) - zahtjev se podnosi **u jedinici lokalne samouprave** i prilaže se rješenja o priznavanju prava na zajamčenu minimalnu naknadu. Ova pomoć se odobrava do iznosa polovice sredstava zajamčene minimalne naknade utvrđene za obitelj ili samca.
- c) *Troškovi grijeva*- ako ste korisnik zajamčene minimalne naknade priznati će vam se pravo za troškove grijeva na način da će vam se jednom godišnje osigurati 3m³ drva ako se grijete na drva ili novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb.
- d) *Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja*- samo za osobe koje ostvaruju uslugu smještaja temeljem Zakona o socijalnoj skrbi kod pružatelja usluge smještaja u sustavu socijalne skrbi. Priznaje se korisniku smještaja koji iz vlastitih prihoda ne

može osigurati zadovoljavanje osobnih potreba do visine 20% osnovice za izračun drugih prava.

- e) *Jednokratna naknada*- u slučaju trenutnih materijalnih teškoća zbog specifičnih potreba, (npr. rođenje djeteta, školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu, nužne odjeće i obuće itd.). Ova se pomoć može odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu za koju je odobrena, a najviše do iznosa pet osnovica za izračun iznosa drugih prava u tijeku kalendarske godine za samca odnosno sedam osnovica za kućanstvo. Odobrava se u novcu ili naravi. U osobito opravdanim slučajevima moguće je priznati uvećanu jednokratnu naknadu uz prethodnu suglasnost Ministarstva a najviše do iznosa 10.000,00 kn. Za slučaj smrti korisnika zajamčene minimalne naknade ili člana kućanstva koje je korisnik prava zajamčene minimalne naknade centar za socijalnu skrb priznaje jednokratnu naknadu za pogrebne troškove do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

Ako spadate u ranjive skupine, možete u centru za socijalnu skrb zatražiti sljedeće vrste naknada:

- *Osobna invalidnina* - je namijenjena osobama s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju u svrhu zadovoljavanja njihovih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice. Ako se koristi pravo na osobnu invalidninu nije moguće istovremeno koristiti pravo na doplatak za pomoć i njegu. Pravo na osobnu invalidninu priznaje se s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti,
- *Doplatak za pomoć i njegu* - priznaje se osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavi namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba. Odobrava se u punom ili smanjenom iznosu, ovisno postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu. Neovisno o opsegu potrebe u punom iznosu, priznaje se: osobi s teškim invaliditetom, osobi s teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju ili slijepoj, gluhoj i gluhoslijepoj osobi koja nije osposobljena za samostalan život i rad, a u smanjenom iznosu, priznaje se: slijepoj, gluhoj i gluhoslijepoj osobi koja je osposobljena za samostalan život i rad ili osobi potpuno lišenoj poslovne sposobnosti. Pravo na doplatak za pomoć i njegu priznaje centar za socijalnu skrb s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti,

Usluge koje možete ostvariti kao starija osoba

- *Prva socijalna usluga*-obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu mogućnosti korisnika te podršku i pomoć pri izboru prava u sustavu socijalne skrbi,
- *Savjetovanje i pomaganje*- obuhvaća sustavnu stručnu pomoć u cilju prevladavanja poteškoća koje ometaju funkcioniranje pojedinaca ili obitelji u svakodnevnom životu.
- *Pomoć u kući* - obuhvaća organiziranje prehrane, obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba starijoj osobi, osobi s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim, osjetilnim oštećenjem ili trajnih

promjena u zdravstvenom stanju te osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe,

- *Boravak*- može biti cjelodnevni ili poludnevni ovisno o dužini trajanja za vrijeme kojeg se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organiziranja slobodnog vremena, organiziranog prijevoza, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika,
- *Smještaj*- obuhvaća stanovanje, prehranu, njegu, brigu o zdravlju, socijalni rad, psihosocijalnu rehabilitaciju, fizikalnu terapiju, aktivno provođenje vremena, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

Smještaj se može priznati kao privremeni ili dugotrajni. Privremeni može biti privremeni smještaj u kriznim situacijama, privremeni smještaj radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa i privremeni smještaj u drugim slučajevima.

- *Organizirano stanovanje* - je socijalna usluga kojom se jednoj ili više osoba tijekom 24 sata dnevno uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe, u stanu ili izvan stana, osiguravaju osnovne životne potrebe te socijalne, radne, kulturne, obrazovne, rekreacijske i druge potrebe.